

Regeringskansliet

Miljö- och energidepartementet

103 33 Stockholm

Betänkandet Vägar till ett effektivare miljöarbetet (SOU 2015:43)

11.1-4 Miljömålen i myndighetsstyrning m.m.

Kammarkollegiet är positivt till huvudprincipen i utredningens förslag att tillståndsprovning, tillsyn och tillsynsvägledning av alla typer av mål enligt miljöbalken ska ske av en och samma miljömyndighet och att mark- och miljödomstolarnas roll förändras till en ren överprövningsinstans. I samband med en sådan större organisatorisk förändring borde det även övervägas att överklaganden istället ska ske gå till förvaltningsdomstol, eftersom den kontradiktoriska processen lämpar sig mindre väl vid överklaganden av myndighetsbeslut. Genomförande av utredningens samtliga förslag omfattande punkten 11.4 krävs dock för att få en fungerande helhet. Ytterligare genomlysning behövs så att omläggningen till en sammanhållen miljöprovning omfattar samtliga tillståndsprocesser som sker enligt miljöbalken. Genomlysningen behövs eftersom en sådan inte har gjorts av utredningen. Ett kommande ändringsförslag bör enligt kollegiets bedömning alltså omfatta hela miljöbalkens provningssystem.

Eftersom ovan nämnda helhetslösning om ändringar i miljöbalken m.m. inte finns med i utredningen avstryker Kammarkollegiet utredningens lagförslag om borttagandet av myndighetens möjlighet att föra talan i tillståndsmål. Förslagen innebär att under en övergångstid så kommer mark- och miljödomstolarna kvarstå. Eftersom dessa tillämpar en kontradiktorisk handläggning är motparter helt nödvändiga för att bevaka de allmänas intressen. Vidare är talerätten också väsentlig för myndigheten som inleder egna initiativärenden enligt 24 kap. miljöbalken. Sammantaget bedömer Kammarkollegiet att tillståndsprocessen, utan att motpartsmyndigheter finns, kommer att helt och hållet överväga till sökandenas fördel. Konsekvensen blir att de allmänna intressena därmed inte får någon bevakning eller belysning i processerna.

11.5 Vattenförvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön

Kammarkollegiet avstryker förslagen.

Kammarkollegiet anser att nuvarande modell fungerar tämligen väl och att utredningens skäl för en förändring är inte tillräckligt starka för en omorganisation. Kollegiet vill särskilt poängtera att de mest angelägna lagändringarna handlar om att få miljö kvalitetsnormerna tvingande, att få åtgärdsprogrammen operativa och att regelsystemet möjliggör genomförandet av fysiska miljöförbättrande åtgärder vad gäller vattenverksamheter. En omfattande omorganisation av vattenförvaltningen kommer att ta resurser i anspråk, som istället bör användas i åtgärdsarbetet. Tiden för att få åtgärder genomförda börjar också bli mycket kort. Vad gäller vissa N2000-områden i vattenförekomster är läget allvarligt med tidskravet om gynnsam bevarandestatus senast 2015. Kollegiet bedömer sålunda att tidskraven i Ramdirektivet för vatten medför att det helt enkelt inte finns tid för en omfattande omorganisation.

11.6 Miljöforskningens tillgänglighet

Kammarkollegiet avstår från att yttra sig.

11.7 Genomförande

Kammarkollegiet avstryker förslaget i den del det avser tiden för genomförandet. Förslagen behöver utredas ytterligare då omfattande lagändringar behöver göras i bl.a. miljöbalken. Genomförandetiden är enligt kollegiets bedömning inte tillräcklig.

Detta yttrande har beslutats av avdelningschefen Ulf Renberg, i närvaro av enhetschefen Elisabeth Hammar och advokatfiskalen Nils Leine, föredragande

Ulf Renberg

Nils Leine